

EEN NIEUW PERSPECTIEF

MEERJARENBELEIDSPLAN
2022 – 2026

INHOUD

Inleiding	3
Missie en Visie	5
Kernwaarden	6
Terugblik	6
De wereld om ons heen	8
De doelgroep	10
Positionering	12
Onze ambities	13
Verandertheorie	14
Vereniging	16
Financiën	17
Bijlages	19
SOAR	19
Consultatie en focusgroepen	19
Samenwerkingspartners	20
Het doelgroepenmodel	21

INLEIDING

Dit beleidsplan is geschreven in onrustige tijden. De pandemie die ons confronteerde met de kwetsbaarheid van onze gezondheid werd direct opgevolgd door een oorlog in Europa die ons wees op de fragiliteit van vrede en veiligheid. Onderwijl snelden klimaatverandering, uitputting van natuurlijke hulpbronnen en afbraak van biodiversiteit voort.

Wat heeft het humanisme in onze tijd te bieden? Hoe kunnen we vanuit onze humanistische levensbeschouwing bijdragen aan een gezonde, menswaardige en rechtvaardige samenleving? Daarop geeft dit strategische plan antwoord.

Nog altijd liggen cynisme, nihilisme en een irreëel verlangen naar vroeger op de loer.

We denken dat we een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de vraagstukken van vandaag. Dit doen we met een optimistische kijk op de mens. De combinatie van intelligentie en creativiteit die de mens eigen is geeft ongekende mogelijkheden. Ja, we zijn als mens helaas in staat tot het voeren van oorlogen en het vernietigen van onze leefomgeving. Maar we zijn evenzeer in staat om samen te werken aan oplossingen. Aan vrede en verdraagzaamheid. Aan een duurzame en leefbare wereld. En aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

In een gesecculariseerde samenleving waar meer dan de helft van de Nederlanders zegt niet te geloven in een god, worden de levensbeschouwelijke waarden van het humanisme door zeer veel Nederlanders omarmd. Ons ledenaantal groeit. De behoefte aan

zingeving in het leven is diep menselijk, de neiging zingeving te zoeken in maatschappelijke betrokkenheid is groot. Juist die combinatie is waar het Humanistisch Verbond voor staat.

Het Humanistisch Verbond werd opgericht in 1946. We kwamen in verzet tegen door (kerkelijke) instituties opgelegde dogma's. De behoefte een alternatief te bieden aan nihilistische tendensen was sterk. En we stredden voor vrijheid. Dat is anno nu niet anders. Opnieuw ligt vrijheid onder vuur. Nog altijd liggen cynisme, nihilisme en een irreëel verlangen naar vroeger op de loer. Het humanisme wil mensen houvast bieden in onzekere tijden door met concrete plannen te komen voor de toekomst. Actief, optimistisch en veranderingsgezind. Naïef zijn we niet. We hebben oog voor het menselijk tekort. Maar we leggen ons er niet bij neer.

In dit strategisch plan schetsen we de kaders waarbinnen we ons werk vormgeven. We zijn duidelijk over onze missie en visie op ons werk, en de omgeving waarin we actief zijn. Daarbij blijven we trouw aan onze waarden. We gebruiken ons menselijk vermogen om kritisch te denken, elkaar te bevragen, en open te staan voor de ander. En we zijn steeds bereid onze waarheden bij te stellen. Zo is het humanisme in de loop der jaren gegroeid van een antropocentrische levensbeschouwing (de mens centraal) naar een levensbeschouwing die de mens ziet als onderdeel van de natuur en de wereld.

Onder de naam ecohumanisme geven we een nieuwe dimensie aan het mensgerichte humanisme van de twintigste eeuw. Daarnaast ontwikkelen we een programma dat zich richt op alternatieven in een gepolariseerde samenleving. We zetten de kritische dialoog als humanistisch alternatief tegenover het welles-nietes debat dat helaas vaak de boventoon voert.

We willen daarbij een open beweging zijn, waar iedereen welkom is die zich aangetrokken voelt tot het humanisme. Leden én niet leden. Met elkaar en met partnerorganisaties zetten we ons in voor een leefbare, menswaardige en rechtvaardige samenleving.

Dat doen we door meer concrete activiteiten te ontwikkelen, waarmee we onze zichtbaarheid en impact in de samenleving vergroten. We zijn ervan overtuigd

dat het humanisme nodig en gewenst is. Daarom zorgen we dat nog meer mensen van ons horen.

De manier waarop we van ons laten horen verandert. We blijven denkers, maar bewegen richting doeners. We stappen uit de debatcentra, collegezalen en huiskamers. Het humanisme is praktisch en raakt het hart. We organiseren nog meer ontmoetingen, ontwikkelen rituelen die diepere betekenis geven aan beslissende momenten in het leven zoals geboorte en dood, we komen samen in actiegroepen en ontwikkelen verhalen in kunstprojecten.

Kortom: we zijn een beweging die activeert, mensen helpt om in beweging te komen. Een levensbeschouwelijke beweging die alert is op maatschappelijke veranderingen, steeds meebeweegt met de dynamiek en vragen van nu. Optimistisch, strijdbaar en eigen-tijds. Zo zijn we er voor iedereen die zich weerbaar en veerkrachtig wil inzetten voor een vrije, rechtvaardige samenleving. U bent van harte uitgenodigd met ons mee te doen.

Mardjan Seighali, voorzitter
Robbert Bodegraven, directeur

MISSIE EN VISIE

Een zinvol leven, vrijheid en rechtvaardigheid. Dat is ruim 75 jaar de missie van het Humanistisch Verbond. Al die tijd komen we op voor vrijheden die mensen in staat stellen eigen keuzes te maken in een menswaardig leven. We bevorderden verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar in een rechtvaardige samenleving. We zijn altijd ondogmatisch en optimistisch geweest. En daar bouwen we de komende jaren op voort.

In onze missie leest u kernachtig wie we zijn en waar we voor staan. Ze geeft de kern weer van onze identiteit als levensbeschouwelijke beweging en brengt onder woorden wat er van het Humanistisch Verbond mag worden verwacht, namelijk het bevorderen van een zinvol en waardig leven, en opkomen voor rechtvaardigheid. Verderop leest u hoe we de komende jaren invulling willen geven aan deze missie. Een strategie die is uitgewerkt voor de periode 2022-2026.

DE MISSIE VAN HET HUMANISTISCH VERBOND IS:

'Het Humanistisch Verbond is een levensbeschouwelijke beweging die streeft naar een zinvol en waardig leven voor iedereen. Geïnspireerd door de rijke humanistische geschiedenis zoeken we zingeving waarmee de veerkracht van individuen en van de samenleving als geheel wordt versterkt, en dragen we bij aan het vormgeven van een rechtvaardige en duurzame samenleving.'

In deze missie ligt het fundament van de vereniging besloten. Dat fundament bestaat uit humanistische levensbeschouwelijke waarden en de kritische dialoog daarover. Het vergroten van veerkracht en weerbaarheid door zin en betekenis aan ons leven te geven, en het bevorderen van sociale rechtvaardigheid staan centraal. Daar zetten we verschillende middelen voor in, zoals het oproepen tot reflectie bij het maken van betekenisvolle keuzes, maar ook betrokken activisme om politiek-maatschappelijke veranderingen te agenderen en in gang te zetten.

Het Humanistisch Verbond opereert nooit vanuit het niets. De samenleving vormt de context. Welke problemen en mogelijkheden zien we, en hoe bezien we deze vanuit levensbeschouwelijk perspectief? Dat leest u beknopt in onze visie.

DE VISIE VAN HET HUMANISTISCH VERBOND LUIDT:

'In een seculariserende, globaliserende en diverse samenleving zijn mensen op zoek naar waarden die houvast bieden. Doorgeschoten individualisering, ongelijkheid en toenemende polarisatie vormen maatschappelijke bedreigingen. Een menswaardig bestaan staat onder druk door de manier waarop we omgaan met de aarde en andere levende soorten. Als tegenwicht biedt het Humanistisch Verbond een nieuw perspectief, hoopvol en optimistisch. We strijden voor vrijheid, verbondenheid en verantwoordelijkheid, met ruimte voor zingeving, diversiteit, reflectie en dialoog.'

KERNWAARDEN

Bij het uitvoeren van onze missie en visie geven we invulling aan de ambities die we hebben. Dit doen we samen met mensen die zich identificeren met de humanistische waarden en daar ook naar handelen. Deze kernwaarden vormen de ruggengraat van het Humanistisch Verbond en liggen ten grondslag aan ons werk. Nu en in de toekomst. Dat de strategie voor de komende jaren rust op onderstaande kernwaarden zal dan ook geen verrassing zijn.

De kernwaarden van het Humanistisch Verbond zijn:

- **Vrijdenkend.** We vormen onze mening door kritisch te denken. Daarbij gebruiken we kennis uit de wetenschap, uit rationaliteit en uit existentiële ervaringen. In dichtgetimmerde dogma's geloven we niet, we nemen niet zomaar iets als waarheid aan. Ook onze eigen waarheid blijven we bevragen.
- **Verbindend.** Wat ons bindt, is sterker dan wat ons van elkaar scheidt. We staan voor een democratische samenleving waar ieder mens gelijkwaardig is. Daarom zoeken we de dialoog, met medestanders en met andersdenkenden. En we werken samen met iedereen die onze waarden deelt. Zo verrijken we elkaar.
- **Verantwoordelijk.** Zelfbeschikking is essentieel, maar we denken niet alleen aan onszelf. Onze verantwoordelijkheid is gericht op zelfverwezenlijking die rekening houdt met ieders belangen, nu en in de toekomst. We geven zin aan ons leven in het hier en nu, en doen dat met respect voor de keuze van anderen en met respect voor de natuur en andere levende wezens.
- **Empathisch.** We geloven in medemenselijkheid,

respect voor elkaar en menselijke waardigheid. Dus zijn we oprecht nieuwsgierig naar elkaar. Zo benaderen we elkaar, zo gaan we met elkaar om.

- **Open.** We zijn transparant in wat we doen, we hebben niks te verbergen. Ook onze fouten niet. We zijn trouw aan onze humanistische kernwaarden en komen daarvoor uit. We laten ons aanspreken door anderen en trekken lering uit wat beter kan.

TERUGBLIK

We kijken kort terug op het voorgaande meerjarenbeleidsplan (2017–2021), dat met een jaar werd verlengd vanwege de wisseling van de voorzitter en de directeur.

Het thema 'menselijke waardigheid' stond centraal. Met vijf programma's zijn we erin geslaagd dit thema in te vullen, uit te dragen en te versterken.

Met onze programma's waren we goed zichtbaar in het publieke debat, wat weer heeft geleid tot een groeiend ledenaantal. Met net iets meer dan 17.000 leden is de ambitie voor het ledenaantal van 16.000 aan het einde van de vorige beleidsperiode ruimschoots gehaald.

Wat hebben we in de afgelopen jaren zoal gerealiseerd en bereikt rond het thema menselijke waardigheid?

VRIJHEID VAN DENKEN

Vrijheid van denken zit in het DNA van de vereniging. We blijven ons op dit thema ontwikkelen, en proberen er te zijn voor mensen bij wie de vrijheid van denken wordt beknot – landelijk en internationaal.

De Vrijdenkplaats is gelanceerd met de ambitie er te

zijn voor mensen in Nederland die twijfelen aan het geloof en daarbij behoefte hebben aan steun en dialoog. Het is daarmee een uitbreiding en vervanging van de Nieuwe Vrijdenkersgroep gericht op ex-moslims. De bijeenkomsten voor de lotgenotengroep gevluchte vrijdenkers is uitgebreid naar meerdere locaties in het land. Door betere informatievoorziening van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers aan gevluchte vrijdenkers, weten zij de weg naar het Humanistisch Verbond beter te vinden.

In het jubileumjaar 2021 zetten we de term vrijdenken op de kaart met een tentoonstelling samen met het Amsterdam Museum, een campagne, en een serie over geloofsverlaters in samenwerking met Human. Het jubileumjaar was niet opgenomen in het meerjarenbeleidsplan. Meer dan 600 mensen zijn door de vrijdenkcampagne in een korte periode lid geworden.

MET ZORG NAAR ELKAAR OMZIEN

Dit programma richt zich voornamelijk op ouderenzorg. Het Gouden Pact is gelanceerd samen met de Universiteit voor Humanistiek, Humanitas en een aantal humanistisch geestelijk verzorgers. Het pact pleit voor meer zeggenschap van ouderen en een meer prominente rol voor geestelijke verzorging in de zorg voor ouderen. Zo was als doel gesteld geestelijke begeleiding in de zorgverzekeringswet en een rol in eerstelijnszorg. Dat laatste is gelukt met de oprichting van het Centrum voor Levensvragen voor eerstelijns geestelijke verzorging, bedoeld voor mensen ouder dan 50 jaar of in de palliatieve fase van hun leven. Voor deze thuiswonende vijftigplussers en volwassenen en kinderen met een ongeneeslijke ziekte en hun naasten worden een aantal gesprekken vergoed via de zorgverzekering. In andere doelstellingen, zoals investering in verpleeghuiszorg van de toekomst, moeten we concluderen dat we op die gebieden minder invloed hebben in maatschappelijke en politieke verandering.

ZELFBESCHIKKING

We richten ons op de vrijheid om over je eigen leven, liefde en dood te beslissen. Onvoorzien, maar met kracht hebben we de keuzevrijheid voor abortus verdedigd en beschermd tegen een groeiend anti-abortus-sentiment.

We hebben intimidatie door anti-abortusdemonstranten bij abortusklinieken geagendeerd door in te

zetten op bufferzones rond de klinieken, zodat bezoekers vrij toegang hebben en niet worden geconfronteerd met intimidatie. Verschillende campagnes, media-samenwerkingen en politieke beïnvloeding – tot op gemeentelijk niveau – hebben ertoe geleid dat van de veertien klinieken nu negen een bufferzone hebben. In nog drie gemeenten werkt de lokale politiek aan het instellen van een bufferzone. Er is naar aanleiding van onze lobby in de zomer van 2020 een onafhankelijk centraal informatiepunt gestart waar mensen die onbedoeld zwanger zijn terecht kunnen. Om het taboe op abortus te doorbreken is de website Open over Abortus gelanceerd.

De dood blijft een belangrijk thema: wat betekent een goede dood en hoe kunnen we er zijn voor mensen die zo veel mogelijk de regie willen houden over hun eigen dood? Samen met schrijver Henk Blanken en de NVVE vroegen we aandacht voor euthanasie bij dementie, met als doel aanpassing van de euthanasiewet. Hiervoor is een manifest opgesteld dat 30.000 keer is ondertekend. Ook is er een expertmeeting gehouden, zijn er gesprekken met politici gevoerd en hebben we persoonlijke verhalen verzameld. In 2021 is een nieuwe richtlijn euthanasie bij dementie opgesteld door de KNMG.

We spraken ons gedurende deze beleidsperiode uit voor de wet voltooid leven. In 2020 is de wet als initiatiefwet ingediend. In het regeerakkoord van het kabinet Rutte IV is de initiatiefwet opgenomen als vrije kwestie, precies waar het Humanistisch Verbond voor pleitte. Ieder Tweede Kamerlid zal vanuit persoonlijke overtuiging kunnen stemmen.

INSPIRATIE VOOR HET LEVEN

Onze cursussen zijn uitgebreid en breder uitgezet, mede dankzij de samenwerking met de Vrije Academie. De Socrateslezing is georganiseerd, zo ook Mag het Licht Aan (een tweejaarlijks zomerevenement voor omdenkers en levenskunstenaars) samen met de Humanistische Alliantie. Tweemaal werd de Van Praagprijs uitgereikt, in 2019 aan documentairemaker Sinan Can en in 2021 aan politica en feministe Hedy d'Ancona, beide keren in een uitverkocht Muziekgebouw aan 't IJ.

DE WERELD OM ONS HEEN

De wereld waarin we als Humanistisch Verbond ons vorige meerjarenbeleidsplan ontwikkelden en uitrolde bestaat niet meer. In de afgelopen jaren werden we geconfronteerd met een pandemie die ons in een mondiale crisis stortte. In Nederland raakten we noodgedwongen gewend aan beperkende maatregelen op een schaal die we niet kenden. En op het moment dat we dachten dat we weer konden ademen, elkaar weer in vrijheid konden ontmoeten en aanraken, op dat moment barstte er in het oosten van Europa een oorlog uit die de wereld opnieuw schokte. We zijn erdoor veranderd. Ons mensbeeld van voor 2020 liep krassen en deuken op. We moeten ons opnieuw tot de werkelijkheid, tot elkaar en tot onszelf verhouden.

Het humanisme daagt ons uit hoopvol te zijn. We zijn niet naïef, we erkennen de uitdagingen waar we voor staan. Maar we geloven ook in de mogelijkheden van de mens, die zelf verantwoordelijk is voor zijn handelen. Natuurlijk zien we hoe we in staat zijn schade aan te richten, aan onszelf, aan andere mensen en aan alle levende soorten om ons heen. Maar we zijn ook in staat die schade weer te herstellen. Het humanistische gedachtegoed is optimistisch. We zijn ervan overtuigd dat we een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een humane samenleving. We staan middenin die samenleving. Een samenleving die humanistische vragen stelt en antwoorden zoekt.

In deze paragraaf brengen we enkele maatschappelijke ontwikkelingen in kaart. Ze stemmen niet vrolijk, tegelijk zijn het kansen. We willen een positieve bijdrage leveren aan oplossingen voor maatschappelijke problemen. Om welke problemen gaat het?

MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Allereerst de vrijheid. De Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens geldt als niet onderhandelbaar uitgangspunt voor de rechten die vrije burgers en andere inwoners in een samenleving hebben. De democratische rechtsstaat is de staatsvorm die we willen beschermen en vormgeven. De oorlog op Europees grondgebied confronteert ons nog eens extra met de noodzaak alert te zijn op de kwetsbaarheid van onze vrijheid.

Ook covid confronteerde ons met de kwetsbaarheid van ons menselijk bestaan. Zoals de Wereldgezondheidsorganisatie in meerdere rapporten benoemt, staat het coronavirus niet los van hoe wij als mens met de natuur omgaan. We vernietigen onze leefomgeving met o.a. als gevolg dat de aarde opwarmt en er virussen ontstaan. Een antwoord op dit menselijk handelen is dringend nodig. We noemen dat: ecohumanisme.

Een derde ontwikkeling die ons zorgen baart is de groeiende sociaal-economische ongelijkheid. De economische ideologie van de afgelopen decennia, die een rechtvaardige verdeling van de rijkdommen claimt, komt in de praktijk neer op toenemende ongelijkheid. Markwerking en privatisering hebben geleid tot een kleine groep zeer rijken en een grote groep armen. Daarmee is de vrijheid van mensen in het geding. Het humanisme keert zich tegen deze ongelijkheid en voelt zich uitgedaagd om hier een meer rechtvaardig en empathisch systeem tegenover te zetten.

De dreiging van klimaatverandering, oorlogen en te grote ongelijkheid veroorzaken woede, onbegrip en angst. Mensen trekken zich terug en verlangen naar een tijd die veiliger en vertrouwd voelde. Dit terugtrekken in de eigen groep gaat gepaard met uitsluiting van andere groepen en individuen. Tegenstellingen nemen toe, mensen graven zich in in eigen waarheden, terwijl de bereidheid verdwijnt open te staan voor de ander. Zulke conservatieve en gesloten tendensen bedreigen de humanistische waarden. Het humanisme zet er een open dialoog tegenover; we stellen trage vragen die de verbinding herstellen.

Dan, de opkomst van digitale technologie. De macht van algoritmes en de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie grijpen steeds dieper in het leven van de mens in. De vrije wil en de mate waarin we ons eigen

leven vorm kunnen geven komen door deze ontwikkelingen onder druk te staan. Pessimisten spreken van een post-humanistisch tijdperk. Het roept vragen op over vrijheid en zelfbeschikking, die vanuit een humanistische zingevende blik zoekend gesteld en verkend moeten worden.

Hyperindividualisme. Dit is een volgende tendens die we willen bevragen en onderzoeken. De nadruk op het eigen gelijk is toegenomen. Wie het hardst schreeuwt krijgt de aandacht. De moderne mens wil gehoord worden, zoekt directe bevrediging van alle mogelijke behoeftes. Hebben we nog wel oog voor de ander? Zijn we ons nog wel bewust van de gevolgen van ons handelen? Zonder de ander kan er geen vrijheid bestaan. Vanuit humanistische waarden ligt er een opdracht om het evenwicht tussen het eigen belang en de gevolgen daarvan voor anderen te herstellen, zonder verworven vrijheden in te leveren.

Nederland vergrijsst. We zeggen niets nieuws. Maar het heeft wel grote maatschappelijke gevolgen. Het beroep op mantelzorgers, de zorg voor elkaar, zal verder toenemen. Waar halen we de mensen vandaan die de zorg moeten leveren? Hoe zorgen we voor voldoende zelfbeschikking als het leven getekend wordt door verlies? Grote vragen als het gaat om de invulling van zelfbeschikking en vrijheid. Aandacht voor de laatste levensfase is broodnodig.

Een laatste tendens die onze aandacht heeft is de toenemende zoektocht naar zingeving. Waar het zoeken naar de zin van het leven traditioneel aan religieuze bewegingen werd toevertrouwd, is er een vacuüm ontstaan dat groeit naarmate de samenleving steeds verder ontkerkelijkt. Er is een rijk aanbod aan zingevingscursussen, van meditatie tot mindfulness, van stiltewandeling tot spirituele retraites. Opvallend is dat veel aanbod gericht is op het individuele geluk, op het naar binnen gekeerde zoeken naar rust. Het Humanistisch Verbond is van origine een levensbeschouwelijke beweging die vragen naar betekenis en zingeving stelt. We zullen dat blijven doen, en daarbij ook steeds de verbinding leggen met maatschappelijke betrokkenheid. Voor humanisten ligt individuele zingeving besloten in maatschappelijke activiteit.

ONZE OMGEVING

We zoeken zoveel mogelijk de samenwerking met

andere organisaties. Sommige staan heel dicht bij ons, andere zijn wat minder voor de hand liggend. Allereerst werken we samen binnen de Humanistische Alliantie, een netwerk van dertig organisaties die zich allen – ieder op eigen terrein – vanuit een humanistische inspiratie inzetten voor een humane samenleving.

Hebben we nog wel oog voor de ander? Zijn we ons nog wel bewust van de gevolgen van ons handelen?

Een paar humanistische organisaties springen eruit. Op het gebied van onderzoek en kennisverwerving werken we samen met de Universiteit voor Humanistiek. We verkennen de mogelijkheden voor gezamenlijk onderzoek op het gebied van zingeving en humanisering. We bieden studenten de mogelijkheid van stages en andere betrokkenheid bij het Humanistisch Verbond. We zijn doorlopend in overleg over de beroepsopleiding voor humanistisch geestelijk verzorgers. Dat laatste is een cruciale samenwerking, omdat het Humanistisch Verbond meer dan 250 aan deze universiteit opgeleide humanistisch geestelijk verzorgers uitzendt. Ook met Stichting Socrates werken we nauw samen, de werkstichting van het Humanistisch Verbond die bijzonder hoogleraren aan vrijwel alle Nederlandse universiteiten heeft. De verschillende hoogleraren doen vanuit een humanistisch perspectief onderzoek naar een breed scala aan onderwerpen. Hun bevindingen zijn relevant voor ons werk.

HUMAN, de omroeporganisatie, is een trouwe en belangrijke partner voor het Humanistisch Verbond. Als toonaangevend mediakanaal bereikt HUMAN miljoenen mensen. Onze strategische prioriteiten overlappen deels, terwijl we beide vanuit een andere opdracht willen bijdragen aan een vrije, rechtvaardige en verantwoordelijke samenleving. Waar we kansen zien versterken we elkaars werk.

Op het gebied van humanistische dienstverlening werken we samen met het Humanistische Vormingsonderwijs (HVO), de organisatie die zorg draagt voor humanistisch levensbeschouwelijk onderwijs op zowel basisscholen als op middelbare scholen. En met Humanitas, de zusterorganisatie die met vrijwil-

DE DOELGROEP

ligers hulp en een luisterend oor biedt aan iedereen die dat nodig heeft. Het geldt ook voor de Humanistische Uitvaart Begeleiding (HUB), waar een afscheid met een humanistisch levensbeschouwelijke inslag mogelijk is. We koesteren de warme band die we met deze organisaties hebben en werken samen waar mogelijk. Tenslotte moet ook Hivos worden genoemd, de humanistische ontwikkelingsorganisatie die wereldwijd voor humanisering strijdt.

Buiten deze 'humanistische familie' staan we steeds open voor samenwerking en verbinding. Met organisaties die zich op het vlak van levensbeschouwing, zingeving en humanisering inzetten. Als onderdeel van ons werk in de humanistische geestelijke zorg werken we samen met een groot aantal levensbeschouwelijke en religieuze organisaties. En ook op andere terreinen zoeken we de verbinding met levensbeschouwelijke en religieuze organisaties, voor zo ver we met een verenigbare maatschappelijke agenda werken en de humanistische waarden delen.

Onze ambitie om bij te dragen aan een vrije en humane samenleving komt verder tot uiting door samenwerking met tal van organisaties die zich inzetten voor maatschappelijke rechtvaardigheid, op de thema's waar het Humanistisch Verbond een verschil wil maken. In bijlage 3 staat een overzicht van alle samenwerkingspartners.

In de komende strategische periode zullen we de samenwerking met deze partners zoveel mogelijk voortzetten. Daarnaast hebben we oog voor nieuwe vormen van vereniging. Op het gebied van zingeving en humanisering van de samenleving zien we dat er steeds vaker initiatieven van onderop ontstaan. Deze zogenaamde grassroots initiatieven zijn in staat snel grote massa's te mobiliseren en op de been te krijgen. Het effect van deze initiatieven is soms groter dan wat meer traditionele organisaties voor elkaar krijgen. Waar we kansen zien, zal het Humanistisch Verbond aansluiting zoeken bij deze initiatieven.

DE VERENIGING

Voor de beweging die we als Humanistisch Verbond willen zijn geldt dat de vereniging het hart van onze activiteiten blijft. Meer daarover in de paragraaf over de vereniging.

Met zo'n 18.000 leden is Het Humanistisch Verbond groter dan ooit. Een unieke ontwikkeling. Als reden zien we ons inhoudelijk sterke aanbod en onze manier van communicatie, die niet alleen gericht is op leden maar ook op nieuwe doelgroepen. Dit doen we met gerichte campagnes, ludieke acties en productaanvragen.

We richten ons op mensen met sympathie voor het humanisme, om precies te zijn op postmaterialisten, postmoderne hedonisten en kosmopolieten.

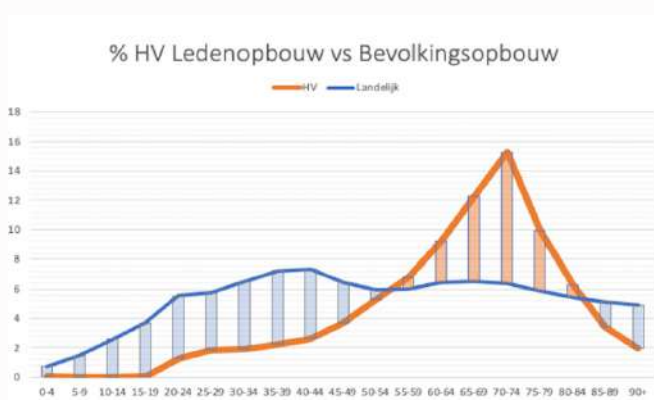
- De postmaterialisten zijn maatschappijkritische idealisten die zichzelf willen ontplooiën, stelling nemen tegen sociaal onrecht en opkomen voor het milieu.
- Postmoderne hedonisten zijn pioniers van de beleveniscultuur, waarin experiment en het breken met morele en sociale conventies doelen op zichzelf zijn geworden.
- De kosmopolieten zijn kritische wereldburgers die postmoderne waarden, denk aan ontplooiën en beleven, integreren met moderne waarden als succes, materialisme en genieten.

Een uitgebreide omschrijving van beide doelgroepen staat in bijlage 4.

De groepen hebben affiniteit met het humanisme, zijn van huis uit humanist, en/of herkennen zich in humanistische waarden zonder dat bewust te koppelen aan het humanisme als eigentijdse levensvisie. De ene doelgroep doet dat meer vanuit maatschappelijke betrokkenheid en een zoektocht naar zingeving, de andere groep meer vanuit de wens in vrijheid te kunnen beslissen over het vormgeven van het eigen leven.

HUDIGE LEDEN

Onze leden vallen grotendeels in de drie genoemde doelgroepen (postmaterialisten, kosmopolieten en postmoderne hedonisten). Dat blijft de komende jaren zo. Voor het merendeel bestaat de vereniging uit oudere leden. De gemiddelde leeftijd is 64,5 in 2022. De gemiddelde leeftijd van de nieuw geworven leden in 2021 is 54,7, maar zeventig procent van onze leden blijft tussen de 54 en 90 jaar oud. Hoewel de gemiddelde leeftijd dus daalt, is een overgroot deel van onze achterban boven de 50 jaar met een piek rond 70 jaar.

De postmaterialisten, kosmopolieten en postmoderne hedonisten vormen de overkoepelende groep mensen die zich bewust of onbewust affichereren met het humanisme. Zij zijn in wezen de doelgroep van het Humanistisch Verbond. Met de keuze voor deze drie doelgroepen erkennen we dat nooit heel Nederland lid zal worden van het Humanistisch Verbond. Desondanks willen we groeien, zowel qua impact als ledenaantal. Dat vergt een kwalitatief aanbod en een grotere naamsbekendheid. We denken dat te kunnen bereiken door ons specifiek en met passend aanbod te richten op vijf subdoelgroepen, ook wel 'persona's' genoemd.

PERSONA

• De van huis uit-humanist

De van huis uit-humanist is tussen de 40 en 80 jaar en woont in heel Nederland. De behoefte aan ontmoeting met gelijkgestemden is groot, het idee van erbij horen sterk. De van huis uit-humanist voelt zich vertegenwoordigd wanneer we met onze belangrijke thema's zichtbaar zijn in de samenleving. De van huis uit-humanist is ook bereid een steentje bij te dra-

gen, bijvoorbeeld als vrijwilliger of door zich aan te melden als bestuurslid van een afdeling. De van huis uit-humanist wil zich verdiepen in het humanisme, wil mensen ontmoeten via huiskamergesprekken, en wil ook van betekenis zijn in projecten als Luisterend Oor of Gevluchte Vrijdenkers.

• De strijdbare

Het Humanistisch Verbond strijdt voor een rechtvaardige samenleving, zonder dogma's, uitsluiting, discriminatie en achterstelling. Dat doen we niet alleen, maar met medestrijders. De strijdbare ziet misstanden, ongelijkheid, discriminatie en voelt sterk de behoefte om bij te dragen aan positieve verandering. De strijdbare zet zich actief in voor een rechtvaardige samenleving en is bereid de strijd samen met het Humanistisch Verbond aan te gaan. Dat gebeurt door samen actie te voeren, petitie te verspreiden, op lokaal niveau zich in te zetten voor een rechtvaardige omgeving. Het verschil met de van huis uit-humanist is dat deze groep meer gericht is op activisme en verandering. Met onze acties en campagnes weten we deze mensen goed te bereiken en altijd wel te mobiliseren.

• De zinzoeker

De zinzoeker is tussen de 30 en 70 jaar, noemt zich niet humanist maar onderschrijft (vaak onbewust) de humanistische waarden. De humanistische waarden zijn niet de reden waarom de zinzoeker bij het Humanistisch Verbond aanklopt. De reden is wel: ons aanbod rond betekenisgeving en hoe wij ons op dit vlak positioneren, namelijk door zingeving te koppelen aan maatschappelijke thema's, zoals ecohumanisme, digital detox voor millennials en een goede dood (met o.a. de Voorhiernabox 2.0). Het aanbod varieert van rituelen, boeken, cursussen, how to's, vragenboekjes, gesprekskaarten en gespreksgroepen, verdiepingsdagen.

• De outsider

De outsider is tussen de 20 en 45 jaar en daarmee onze jongste doelgroep. Het gaat om mensen die niet voldoen aan de norm. Vergis je niet. Nederland is een traditioneel land. Traditioneler dan bijvoorbeeld Frankrijk of Israël. Deze mensen kunnen zich eenzaam voelen in hun anders-zijn, of niet gehoord. Met het bieden van een huis voor deze groepen streven we ons ideaal na van een inclusieve samenleving. Een samenleving waar iedereen vrij is het eigen leven

vorm te geven zonder discriminatie, uitsluiting en achterstelling. Voor veel mensen is dit nog lang niet vanzelfsprekend. Het doorbreken van vaak onuitgesproken, sleetse tradities en normen is van groot belang. In deze groep bevinden zich ook de Jonge Humanisten: jonge mensen die zich aangetrokken voelen tot het humanisme en na introductie zelforganiserend te werk gaan binnen de grotere HV-organisatie.

• De bezorgde krantenlezer

Dit is de groep (40-60 jaar) die het zelf goed heeft, maar zich zorgen maakt om diverse tendensen in de maatschappij: denk aan de Toeslagenaffaire, klimaatverandering, groeiende ongelijkheid en minder kansen voor de eigen kinderen. Deze groep wil om die reden iets betekenen, maar weet niet goed hoe. Er is niet zozeer behoefte aan samenkomsten en zichtbaar activisme. De betrokkenheid bij de maatschappij speelt zich binnen het eigen netwerk af, in discussie met vrienden en familie over actuele zaken en levensvragen aan de keukentafel. Deze groep voelt zich maatschappelijk betrokken door het volgen van het nieuws en de actualiteit via krantenabonnement, tv en radio.

Deze groep verbinden we aan het Humanistisch Verbond met laagdrempelige acties: petitie's die je vanuit huis kunt ondertekenen, en het geven van handvatten (producten, middelen) om het gesprek thuis te kunnen voeren over actuele thema's. Voor deze producten is de bezorgde krantenlezer bereid te betalen. We bieden deze persoon ook een nieuw perspectief op actuele zaken die helpt bij het voeren van discussies in het eigen netwerk. Dat perspectief is prikkelend, humanistisch, en laat complexiteit toe.

POSITIONERING

Het Humanistisch Verbond is een levensbeschouwelijke zingevingsbeweging die zich inzet voor een rechtvaardige samenleving. Dit komt in al onze onderwerpen terug. Of we nu een lezingenreeks organiseren over een goede dood of een campagne van de grond tillen rond het klimaat, zingeving en humanisering gaan altijd hand in hand. We richten ons naar binnen én naar buiten.

Daarin onderscheiden we ons enerzijds van de organisaties die zich primair richten op individuele zingeving. Daaronder verstaan we het grote aanbod dat er is op het terrein van persoonlijke ontwikkeling: mindfulness, meditatie, zelfonderzoek en individueel gerichte interventies om het goede leven te leiden. Zowel religieuze als niet-religieuze organisaties begeben zich op dit pad. Het aanbod is vaak individueel en naar binnen gericht.

We doen het goed of we doen het niet.

Anderzijds onderscheiden we ons van de organisaties die zich richten op een rechtvaardige en duurzame wereld. Ngo's als Greenpeace, Amnesty of Milieudefensie, maar ook politieke partijen die ijveren voor rechtvaardigheid. Deze organisaties zetten zich in voor collectieve actie die bijdraagt aan een betere wereld.

Het Humanistisch Verbond heeft oog voor beide bewegingen maar gaat ze de komende jaren veel nadrukkelijker met elkaar verbinden. Door de invulling van persoonlijke zingeving te faciliteren, stimuleren we mensen om bij te dragen aan maatschappelijke verandering. De beweging naar binnen vindt altijd

een vervolg in een handelingsperspectief naar buiten. Vanuit ons perspectief draagt de zoektocht naar zingeving alleen bij aan een menswaardig leven als het een vervolg krijgt in maatschappelijk handelen.

Ons aanbod is inspirerend en innovatief, waarbij we bouwen op de wetenschap en vertrouwen op de creatieve vermogens van de mens. Ratio en empathie, hoofd en hart.

Vanuit deze positionering bieden we voor elk wat wils, maar wel op basis van heldere prioriteiten. En we houden rekening met de draagkracht van de vereniging. Keuzes die we maken, voeren we met volle inzet uit. We doen het goed of we doen het niet.

ONZE AMBITIES

Waar richten we ons op? Niet alles ligt binnen het bereik van onze vereniging. Waar hebben we de grootste toegevoegde waarde? Waar kunnen we het echte verschil maken? In totaal streven we zes ambities na, vertaald in twaalf doelstellingen.

WAAR WILLEN WE NAARTOE

1. We hebben aantoonbaar maatschappelijke impact.

- Onze activiteiten en ons aanbod dragen bij aan maatschappelijke verandering;
- Ons aanbod en onze programma's werken op drie niveaus: bewustwording, gedragsverandering en systemische verandering.

2. We worden herkend als aantrekkelijke organisatie voor mensen die invulling willen geven aan het humanisme als levensbeschouwing.

- We willen te midden van humanistische en andere levensbeschouwelijke organisaties het eerste aanspreekpunt zijn voor mensen die geïnteresseerd zijn in levensbeschouwing en zingeving op basis van humanistische waarden;
- Ons aanbod wordt door een groeiende groep van leden en niet-leden herkend als waardevol en draagt bij aan een humanistische levenswijze.

3. We zijn een beweging waar iedereen zich thuis voelt die de humanistische waarden aanhangt.

- Ons aanbod is verbindend en inclusief;
- We stimuleren participatie, zeggenschap en verantwoordelijkheid.

4. We dragen bij aan de geestelijke weerbaarheid van brede groepen in de samenleving.

- We spannen ons in om meer bekendheid te geven aan de meerwaarde van het humanisme in de geestelijke verzorging;
- We beijveren ons om het werkveld van humanistische geestelijke verzorging te verbreden.

5. We zijn een actieve samenwerkingspartner.

- We versterken de banden met de humanistische organisaties in Nederland en internationaal;
- We verbreden ons netwerk met organisaties die zich inzetten voor zingeving en humanisering.

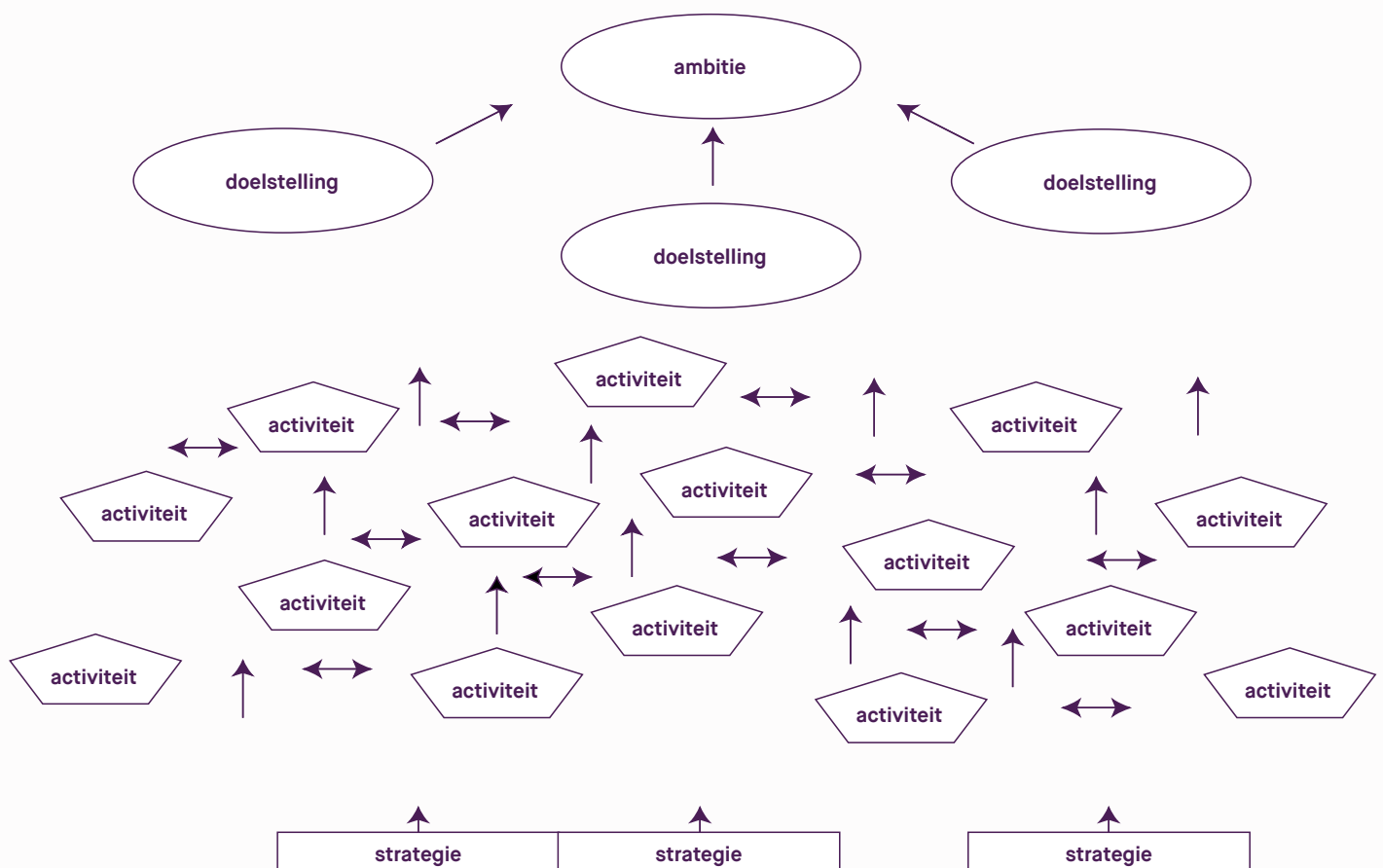
6. We zijn een professionele organisatie met een heldere structuur.

- Rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn helder geformuleerd, en ieders bijdrage wordt gewaardeerd;
 - Het Landelijk Bureau ontwikkelt zich tot een hub van de beweging.
-

VERANDER- THEORIE

We onderscheiden de veranderdoelen op organisatie- en op programmaniveau en brengen de activiteiten per onderdeel in kaart in een strategisch framework. Hieronder is te zien hoe dat uitpakt voor de ambities en doelen op organisatieniveau. Hier weer onder liggen de strategische frameworks per programmalijn. Die zullen in de komende strategische periode steeds ontwikkeld worden, als uitwerkingen van de thematische gebieden 'vergroten van geestelijke weerbaarheid', 'stimuleren van de dialoog', 'versterken van vrijheid & zelfbeschikking', en 'zorg en verantwoordelijkheid voor mens en aarde'.

De komende jaren werken we aan onze ambities door activiteiten te ontwikkelen die onze doelen dichterbij brengen. De activiteiten staan niet op zichzelf. Ze beïnvloeden elkaar en lokken in de loop der tijd weer nieuwe activiteiten uit. De ambitie ligt vast, de weg ernaar toe passen we steeds aan op basis van tussentijdse uitkomsten en evaluaties.

STRATEGISCH FRAMEWORK

AMBITIE

1. We hebben aantoonbaar maatschappelijke impact

DOELEN

1.1 Onze activiteiten en ons aanbod dragen bij aan maatschappelijke verandering

1.2 Ons aanbod en onze programma's werken op drie niveaus: bewustwording, gedragsverandering en systemische verandering.

ACTIVITEITEN

1.1.1 We richten ons op vier humanistische thema's: geestelijke weerbaarheid, polarisatie en verbinding, vrijheid & zelfbeschikking, en ecohumanisme

1.1.2 We stimuleren mensen met ons aanbod een actieve bijdrage te leveren aan een menswaardige samenleving

1.1.3 We staan voor de democratische rechtsstaat en komen in actie als die bedreigd wordt

1.2.1 Ons aanbod biedt naast zingeving ook altijd handelingsperspectief, een zinvol leven komt tot uiting in maatschappelijke betrokkenheid.

2. We worden herkend als aantrekkelijke organisatie voor mensen die invulling willen geven aan het humanisme als levensbeschouwing.

2.1 We willen te midden van humanistische en andere levensbeschouwelijke organisaties het eerste aanspreekpunt zijn voor mensen die geïnteresseerd zijn in levensbeschouwing en zingeving op basis van humanistische waarden

2.2 Ons aanbod wordt door een groeiende groep van leden en niet-leden herkend als waardevol en dragen bij aan een humanistische levenswijze

2.1.1 We claimen Wereldhumanismedag als nationale feestdag en organiseren een groot publieksevenement om dat te vieren

2.1.2 We organiseren laagdrempelige, eenduidig herkenbare humanistische fysieke bijeenkomsten

2.1.3 We dragen onze missie consistent en consequent uit met een doorlopende campagne, gericht op een breed publiek

2.1.4 We vertalen onze kernboodschap in ons aanbod van programma's en activiteiten, in onze (politieke) standpuntbepaling, in campagnes en communicatie en in pers en media

2.2.1 We vernieuwen de cursussen humanisme en levenskunst en maken ze aantrekkelijk en toegankelijk voor een breder en jonger publiek

2.2.2 We ontwikkelen humanistische rituelen die ondersteunen bij belangrijke life events

2.2.3 We ontwikkelen een aanbod dat gebruik maakt van vormen die het hoofd met het hart verbinden, zoals beeldende kunst, de natuur, theater en muziek

3. We zijn een beweging waar iedereen zich thuisvoelt die de humanistische waarden aanhangt

3.1 Ons aanbod is verbindend en inclusief

3.2 We stimuleren participatie, zeggenschap en verantwoordelijkheid

3.1.1 We breiden onze activiteiten uit richting nieuwe doelgroepen

3.1.2 We zorgen voor een herkenbaar gedifferentieerd aanbod voor leden en niet-leden, van laagdrempelige activiteiten voor de nieuwsgierige sympathisant tot verdieping voor de doorgewinterde humanist

3.1.3 Participanten en sympathisanten worden gestimuleerd elkaar te ontmoeten

3.1.4 We passen de humanistische canon aan (www.humanistischecanon.nl)

3.2.1 Leden en sympathisanten worden in staat gesteld eigen initiatief te ontplooiën op het gebied van zingeving en humanisering

3.2.2 Het Landelijk Bureau faciliteert activiteiten van leden en sympathisanten

4. We dragen bij aan de geestelijke weerbaarheid van brede groepen in de samenleving

4.1 We spannen ons in om meer bekendheid te geven aan de meerwaarde van het humanisme in de geestelijke verzorging

4.2 We beijveren ons om het werkveld van humanistische geestelijke verzorging te verbreden

4.1.1 We ontwikkelen humanistische methodes en plekken waar mensen gefaciliteerd het gesprek kunnen voeren over geestelijke dilemma's

4.1.2 We doen (laten doen) onderzoek naar de effecten van humanistische geestelijke verzorging

4.2.1 We lobbyen voor groei van het aantal uitzendingen van humanistisch geestelijk verzorgers bij het Ministerie van Defensie, in de justitiële instellingen, in de zorg en in andere werkvelden

4.2.2 We beijveren ons voor betere inpassing van humanistisch geestelijk verzorgers binnen alle lagen van de samenleving, zoals in de zorg of het onderwijs

4.2.3 We zetten ons in voor inpassing van geestelijke verzorging in de zorg, onder meer door de mogelijkheden voor vergoeding te verruimen

5. We zijn een actieve samenwerkingspartner

5.1 We versterken de banden met de humanistische organisaties in Nederland en internationaal

5.1.1 We zoeken de samenwerking met de humanistische familie in Nederland, met name met de VvH, HUMAN, Humanitas, HVO en Hivos

5.1.2 We zoeken de samenwerking met de internationale humanistische familie, met name met Humanists International en met de Europese humanistische partnerorganisaties

AMBITIE

DOELEN

5.2 We verbreden ons netwerk met organisaties die zich inzetten voor zingeving en humanisering

ACTIVITEITEN

5.2.1 We zoeken per project en programma de samenwerking met aanverwante organisaties die aanvullende expertise en competenties hebben en bijdragen aan verbreding en/of verdieping van de gewenste resultaten

6. We zijn een professionele vereniging met een heldere structuur

6.1 Rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn helder geformuleerd en ieders bijdrage wordt gewaardeerd

6.1.1 We professionaliseren werkprocessen en -structuren binnen de vereniging
6.1.2 We blijven investeren in de ontwikkeling van betaalde en vrijwillige mensen die zich inzetten voor ons
6.1.3 We passen onze landelijke infrastructuur aan de ontwikkelingen in de organisatie aan

6.2 Het Landelijk Bureau ontwikkelt zich tot een hub van de beweging

6.2.1 Het Landelijk Bureau richten we in als een open en speelse ruimte, waar ontwikkelingen en activiteiten worden ontwikkeld in samenwerking met leden en sympathisanten
6.2.2 Het Landelijk Bureau richt de HV Academie op, die de samenhang en de verbinding met de missie borgt
6.2.3 Het Landelijk Bureau zet zich actief in om de diversiteit te vergroten

VERENIGING

Het Humanistisch Verbond is een vereniging. Dat wil zeggen: een gemeenschap van meer en minder actieve leden die zich verbinden aan aan het humanisme als levensbeschouwing. Zorg en aandacht voor die vereniging, haar leden en iedereen die zich inzet voor het Humanistisch Verbond, zijn vanzelfsprekend, en verdienen aandacht.

Dit meerjarenbeleidsplan geeft richting aan dit werk en de onderlinge verhoudingen. Het Humanistisch Verbond heeft op dit moment ruim 18.000 leden, en dertig afdelingen door het hele land. Een door de leden benoemd hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het beleid van de vereniging. Daartoe is een Landelijk Bureau opgericht dat geleid wordt door een directeur. Hier wordt het beleid ontwikkeld en de strategie uitgezet.

LEDEN

Voor de komende periode kiezen we ervoor om de verenigingsstructuur in stand te houden en te kijken of (en waar) er verbeteringen aangebracht kunnen worden. Ons hoofdbestuur en het Landelijk Bureau staan in dienst van de vereniging. We streven naar groei van het ledenaantal. Concreet: we willen aan het einde van 2026 25.000 leden hebben en hopen in de komende jaren minstens 100.000 mensen actief bij een of meer activiteiten te betrekken. Al jaren is er het verlangen om de vereniging te verjongen, toch houden we er rekening mee dat de gemiddelde leeftijd van leden relatief hoog blijft.

We willen veel meer zijn dan een vereniging

We investeren niet alleen in groei van het aantal leden, we richten ons ook op het versterken van de samenhang binnen de vereniging. Dat doen we door een HV Academie op te richten waarin actieve leden van elkaars successen en tegenvallers kunnen leren. De structuur van de vereniging met een Landelijk Bureau en dertig afdelingen in het land, gaan we evalueren. Voldoet deze structuur nog bij het halen van

onze doelen en het uitdragen en verder ontwikkelen van een hedendaags humanisme? Wat moet en kan anders willen we meer bereiken?

Een vereniging is per definitie een organisatievorm waarin initiatieven en activiteiten van onderop ontstaan. Dit willen we stimuleren: actieve participatie, zeggenschap en ruimte voor leden om verantwoordelijkheid te nemen.

Natuurlijk vergeten we de jongere geïnteresseerden niet. De groep Jonge Humanisten geven we meer aandacht. En ook voor mensen die zich niet snel aan een organisatie, laat staan een vereniging verbinden geven we mogelijkheden om ongebonden met ons mee te doen. Ook dat is waardevol.

DE BEWEGING

We willen veel meer zijn dan een vereniging. We willen een beweging zijn. Daarom betrekken we ook niet-leden bij ons werk en stellen we ons open voor iedereen. Dat betekent dat we ons aanbod divers maken, met laagdrempelige activiteiten voor de mensen die wat verder van ons af staan naast een aanbod dat aansluit bij mensen die dieper op de inhoud willen ingaan. Het betekent ook dat we streven naar aanbod en activiteiten die een diverse doelgroep aanspreken en aantrekken. En het betekent dat we mogelijkheden voor actieve deelname bieden op verschillende niveaus. Van een eenmalige deelname aan een activiteit tot een meer tijdsintensieve inzet van de leden die bestuurlijk, organiserend of inhoudelijk betrokken willen zijn.

LANDELIJK BUREAU

Zoals in elke organisatie staat of valt ons succes bij de inzet, de kwaliteit en het enthousiasme van de leden en de medewerkers. Het hoge verloop van medewerkers op het Landelijk Bureau in de afgelopen jaren heeft invloed gehad op de werkzaamheden en de cultuur binnen de werkorganisatie en de samenwerking met de afdelingen in de regio's. In de komende periode zal er meer aandacht zijn voor een open en empathische cultuur, waarin taken, rollen en verantwoordelijkheden transparant zijn en er ruimte is voor uiteenlopende soorten betrokkenheid. Daarbij zal er geïnvesteerd worden in processen en systemen die de professionaliteit en herkenbaarheid van de organisatie ook op regionaal niveau verhogen. Het Landelijk Bureau zal extra investeren in het

ondersteunen van de afdelingen in het land. Meer uitwisseling, leren van elkaar, gebruik maken van elkaars ideeën en initiatieven zorgen voor een meer herkenbaar en consistent humanistisch geluid. Het Landelijk Bureau faciliteert deze samenhang, houdt er regie over en verbetert voortdurend het aanbod. Voor de manier waarop we dat doen zijn de missie, de visie en de kernwaarden leidend. Vanuit het Landelijk Bureau worden deze als toetssteen gebruikt voor de samenwerking, de activiteiten en uitingen die we ontwikkelen. Ook onze onderlinge contacten en die met de buitenwereld worden erdoor gekenmerkt.

FINANCIËN

De afgelopen strategische periodes hebben we onze uitgaven kunnen dekken door de inkomsten uit contributies, donaties, erfenissen en nalatenschappen. De komende periode zullen we deze inkomstenbronnen handhaven en laten groeien.

Maar de ambities zijn groot en de verwachte groei van leden, en dus van contributies, zal niet voldoende zijn om de uitgaven te dekken. Toch blijven de leden het hart van de organisatie. We leggen de lat hoog en mikken op een ledengroei van 7.000 leden. Dat betekent dat we zo'n 25.000 leden zullen hebben in 2026. En dat in een tijd waarin steeds minder mensen een lidmaatschap aangaan. Voor 2026 begroten we de inkomsten uit leden op 1.6 miljoen (gemiddeld doneert een lid van het HV 65 euro per jaar). Door de werving van inkomsten te professionaliseren en meer opties te bieden om incidenteel te doneren, verwachten we dat dit een realistische inschatting is.

De inkomsten uit erfenissen en legaten zijn onzeker.

Toch voorzien we een lichte stijging van de inkomsten, gebaseerd op de gemiddelde groei van de afgelopen tien jaar. We investeren op basis van voorspelbaarheid van de inkomsten uit erfenissen en legaten. We zullen ook nieuwe vormen van inkomstenwerving ontwikkelen. Bijvoorbeeld door inkomsten te werven uit donateurs en supporters. En door in te zetten op grote giften, retentie en donatiecampagnes voor grote projecten. Met een fondsen- en ledenwervingsstrategie maken we in 2022 een start, zodat we nieuwe initiatieven in 2023 kunnen implementeren en uitvoeren. Zo zorgen we dat onze financiële positie solide blijft en garant kan staan voor het waarmaken van onze ambities.

PROGNOSE INKOMSTEN EN UITGAVEN HUMANISTISCH VERBOND

	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomsten Leden	1.100	1.300	1.350	1.500	1.600
Inkomsten Steunfonds	2.000	2.000	2.250	2.500	2.500
Uitgaven HV	3.940	4.500	4.900	5.000	5.000
Afname reserves	840	1.200	1.300	1.000	900

Bedragen x 1.000

BIJLAGES

BIJLAGE 1

SOAR (STRENGTH / OPPORTUNITIES / AMBITION / RESULTS)

	INTERN	EXTERN
HEDEN	<p>STERKTES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken vanuit humanistische levensbeschouwelijke visie: missie gedreven, intrinsiek gemotiveerd - Sensitiviteit voor maatschappelijk actuele thema's - Zendende instantie voor humanistisch geestelijk verzorgers - Cursusaanbod (on- én offline) - Steunfonds diensten en opbrengsten - Cultuur (Doorzettingsvermogen, flexibiliteit, oplossingsgericht, loyaliteit, zelfstandigheid, veerkracht) - Verjonging in organisatie; diversiteit in de organisatie - Wisselwerking tussen het Landelijk Bureau en de afdelingen 	<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Behoeftte aan zingeving, houvast en verbinding in de samenleving: humanisme als inspiratie - Humanisme kan op veel meer plekken in de samenleving een rol van betekenis spelen - Burgerparticipatie: leden en niet-leden laten meedoen en meedenken - Kleine organisaties die wel een stem kunnen hebben (samenwerking) - Flexibel inspelen op wat er gebeurt in het land en in het nieuws - Eco-humanisme - Inclusief-humanisme - Perceptie van tegenstellingen in de samenleving tegenover de daadwerkelijke cijfers
TOEKOMST	<p>AMBITIES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer van de aanwezige expertise benutten - Lange termijn doelstellingen opstellen (strategie) en daar gezamenlijk aan werken - Rust in de organisatie; versterken van de teamgeest - Luchtigheid en humor in de organisatie - Meer leven en werken vanuit het hart - Anticiperen op wat er komt in plaats van reageren op wat er is - Nieuwe merkpositie en grotere naamsbekendheid - Verjongen van de doelgroep - Moderniseren van het Humanistisch Verbond - Groei van de organisatie (op naar 30.000 leden) 	<p>RESULTATEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het HV als aanwezige en zichtbare organisatie - Het HV als organisatie die iets voor iemand kan betekenen - Tevredenheid en trots over wat we bereiken - Het HV als geoliede machine; we halen onze doelen, kwantitatief en kwalitatief - Groei van het aantal leden, professionele ledenwerving - Groei van het aantal humanistisch geestelijk verzorgers - Verder werken aan een levende strategie: proberen, bijstellen, leren

BIJLAGE 2

CONSULTATIE EN FOCUSGROEPEN

Werkgroep Visie 2020

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in november 2019 kregen de leden Marco Oostdijk en John Geurts steun voor hun idee om landelijk in gesprek te gaan met actieve leden over een mogelijke toekomstige koers van het Humanistisch Verbond. Het hoofdbestuur deelde deze wens van de leden en nam een ondersteunende, adviserende en informerende rol in. De centrale vraag was: welke

ambities zou het HV volgens leden moeten meenemen in het volgende meerjarenplan? Het proces had geen besluitvormend karakter maar was adviserend bedoeld.

Tussen februari en oktober 2020 zijn vijf interactieve workshops gehouden, in Rotterdam, Den Haag, Arnhem, Heerenveen en Utrecht. Er deden zo'n 90 leden en lokale bestuurders mee. Om meer leden de kans te geven mee te denken, is daarna een enquête uitgezet, waarop 1348 reacties kwamen. Daarnaast zijn er e-mails en visiestukken binnengekomen van medewerkers van het Lan-

delijk Bureau. Alle reacties zijn door de projectgroep verwerkt en gepresenteerd in het rapport 'Dat vlammetje, dat inspireert: een visie op eigentijds humanisme'.

Focusgroepen 2022

Begin 2022 organiseerde het Landelijk Bureau nog eens elf focusgroepen. In deze online groeps gesprekken vroegen we wat de deelnemers waarden aan de programma's van het HV en welke programma's ze nog missen, welke kansen ze voor het HV op het gebied van zingeving zien, hoe ze tegen politieke

actie vanuit het HV aankijken en wat ze (als ze lid zijn) verwachten van hun lidmaatschap van het HV.

In totaal werden 74 mensen geïnterviewd, onder wie 43 leden, 16 niet-leden, 9 humanistisch geestelijk verzorgers en 6 vertegenwoordigers van organisaties uit de Humanistische Alliantie, verdeeld

over 11 groepen. De leden zijn deels willekeurig geworven door een zo representatief mogelijke steekproef uit het ledenbestand te nemen en deze mensen te vragen om mee te doen. De andere leden hebben zichzelf via de nieuwsbrief opgegeven voor de gesprekken. De niet-leden hebben zichzelf ook opgegeven via de nieuwsbrief.

Verwerking

De interviews vormden het startpunt bij het opstellen van dit meerjarenbeleidsplan.

BIJLAGE 3

SAMENWERKINGSPARTNERS

- Universiteit voor Humanistiek
- HUMAN
- Humanitas
- Humanistisch Vormingsonderwijs (HVO)
- Hivos
- Humanistische Uitvaart Begeleiding (HUB)
- De Humanistische Alliantie
- Stichting Socrates
- HumanProfessionals
- Agora
- VGVZ
- Centra voor Levensvragen
- CIO (Kerk en Overheid)
- CMO (Contactorgaan Moslims en Overheid)
- HRN (Hindoeraad NL)
- BUN (Boeddhistische Unie NL)
- RING-GV
- Meer dan gewenst
- Platform Bescherming Burgerrechten
- Rutgers
- NVVE
- COC
- FIOM
- Amnesty NL
- Vluchtelingenwerk
- Balieberaad
- PAX
- Vrije Academie
- Alzheimer Nederland

BIJLAGE 5

HET DOELGROEPENMODEL VAN MOTIVACTION

Traditionele Burgerij

De moralistische, plichtsgetrouwe en op de status quo gerichte burgerij die vasthoudt aan tradities en materiële bezittingen.

Ambities:

- Vasthouden aan traditionele normen en waarden
- Gezin als hoeksteen van de samenleving
- Rustig en harmonieus leven

Nieuw Conservatieven

De liberaal-conservatieve maatschappelijke bovenlaag die technologische ontwikkeling omarmt, maar terughoudend staat tegenover sociale en culturele vernieuwing.

Ambities:

- Vasthouden aan traditionele normen en waarden
- Beschermen van sociale status

Moderne Burgerij

De conformistische, statusgevoelige burgerij die het evenwicht zoekt tussen traditie en moderne waarden als consumeren en genieten.

Ambities:

- Balans vinden tussen traditionele normen en waarden en verandering
- Gezin als hoeksteen van de samenleving
- Status en aanzien verwerven

Postmaterialisten

De maatschappijkritische idealisten die zichzelf willen ontplooiën, stelling nemen tegen sociaal onrecht en opkomen voor het milieu.

Ambities:

- Zelfontplooiing
- Solidair zijn en sociaal bewogen
- Aandacht voor immateriële waarden

Gemaksgeoriënteerden

De impulsieve consument die in de eerste plaats streeft naar een onbezorgd, plezierig en comfortabel leven.

Ambities:

- Materiële rijkdom
- Vrij zijn en gemakkelijk leven
- Vermaak

Postmoderne hedonisten

De pioniers van de beleveniscultuur, waarin experiment en het breken met morele en sociale conventies doelen op zichzelf zijn geworden.

Ambities:

- Vrij zijn
- Leven in het hier en nu
- Nieuwe ervaringen opdoen
- Onafhankelijk zijn

Opwaarts mobielen

De carriëregerichte individualisten met een uitgesproken fascinatie voor sociale status, nieuwe technologie, risico en spanning.

Ambities:

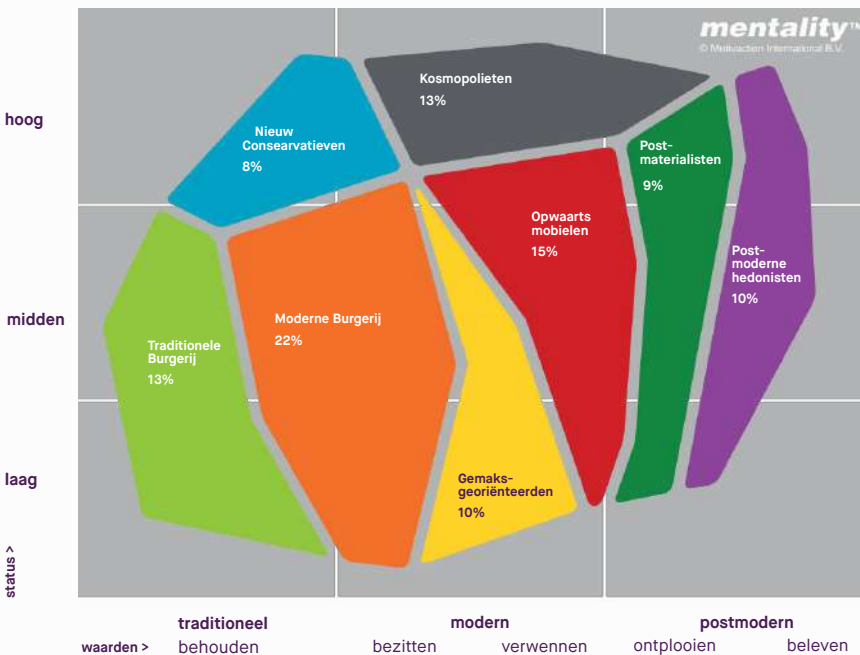
- Carrière maken
- Sociale status verwerven
- Vrij zijn van traditie en plichten

Kosmopolieten

Kritische wereldburgers die postmoderne waarden als ontplooiën en beleven integreren met moderne waarden als succes, materialisme en genieten.

Ambities:

- Maatschappelijk succes
- Zelfontplooiing
- Sociaal bewogen

HUMANISTISCH

VERBOND